

Eskiler "Palamut çok biterse, kış erken olur" der. Çoğunlukla bu atasözü, "kimi olaylar onu izleyecek olayların da habercisidir" anlamında kullanılır. Son zamlarda bizde bu "çağrışımı" yaptı. Ve ne yazık ki çok değil, üç ay sonra bu "çağrışım" toplumun çok büyük bir kesimi tarafından daha iyi anlaşılacak!

Değerli okurlar; şu türden açıklamaları mutlaka hatırlayacaksınız:

"Yeni vergi artışı gündemimizde yok."
"Herhangi bir vergi artışı düşünmüyoruz."

"Vergi oranlarında herhangi bir artış olmayacak."

Ve bu açıklamaların hükümetin en yetkili ağızlarından yapıldığını da gayet iyi biliyoruz.

İktisadi ve ticari hayatın baş aktörleri, yatırım ve yönetim kararlarını alırken ekonomik öngörülere büyük önem vermek zorundadırlar. Yukarıda verdiğimiz türden açıklamalar da bu öngörülere şekillendiren başlıca etkenler. Ancak bu açıklamaların tersi yönde uygulamalar yapılması, verilen yatırım ve yönetim kararlarının yanlış olmasına sebebiyet veriyor.

Bu açıklamaların üzerine bakın neler yapıldı.

Hükümet, açık veren bütçeye 10 milyar lira kaynak oluşturmak için vergi artışına gitti. Benzinden litre başına alınan özel tüketim vergisi (ÖTV) tutarı 1.8765 liradan 2.1765 liraya, motorinde ise ÖTV 1.2945 liradan 1.5945 liraya çıkarıldı.

Kararın ardından 95 oktan benzinin litresi 26 kuruş

Yeni 'Güncelleme' Üç Ay Sonra!

zamlandı. 1600 silindir motor hacmine kadar olan araçlarda ÖTV miktarı yüzde 37'den yüzde 40'a çıkarılırken binde 16.5 olarak uygulanan tapu harçları binde 20'ye yükseltildi.

Alkollü içeceklerde ise "asgari maktu vergi" tutarları artırıldı. Artış birada 9 kuruş, şarapta 50 ila 3 lira 37 kuruş arasında değişirken rakıda 11 lira, likörde 30 lira cin ve votkada da 12 lira olarak belirlendi.

Evet. Bu zamların sebebi 10 milyar liralık bütçe açığı. En kolay açık kapatma yöntemi ise dolaylı vergilere zam yapmak.

Ülkemizin en büyük vergi sistemi sorunu dolaylı vergilerin genel bütçe vergi gelirleri içindeki payının çok yüksek olması. O kadar yüksek ki dolaylı vergiler, neredeyse genel bütçe vergi gelirlerinin yüzde 70'ini de aştı.

Biliyorsunuz, daha önce yapılan bir vergi artışı Maliye Bakanımız "güncelleme" olarak nitelendirmiş ve bu konu çok tartışılmıştı. Neyse ki bu sefer, "güncelleme" denmiyor, açık açık bütçe denkliliği sağlamak için

yapılmış bir zam olarak kabul ediliyor.

Hükümetler, bütçe disiplinini sağlamak için çeşitli vergi artışları yapabilirler. Temel sorun bu değil. Temel sorun, herhangi bir vergi artışı yapılmayacağı yönünde çok kesin açıklamalar yapıldıktan sonra, bu açıklamalara uyulmaması. Bu tür yönetsel kararlar yatırımcıların gelecek öngörülere ve dolayısıyla yatırım kararları üzerinde de oldukça olumsuz etki yapıyor.

Yukarıda ifade ettik. Harcama ve işlem üzerinden alınan vergiler o kadar yükseldi ki artık doyuma noktasına geldi.

Akaryakıtta alınan vergide Avrupa şampiyonuyuz, ama hâlâ akaryakıtta vergi zammı yapıyoruz. Artık buna da bir dur demek gerekiyor.

Bu zamlar, bütçe açığını kapatmak için yapıldı. Ayrıca 2012 yılının sonuna yaklaşıyoruz. "Elçiye zeval olmaz", yıl sonları asıl vergi güncelleme zamanlarıdır.

Yıl sonunda yeniden değerlendirme oranı açıklanacak ve birçok vergide bu oran kadar artış yapılacak. Bunu da göz ardı etmeyin.

Sigortasız çalıştırana ceza

Ülkemizde, emekçilerin en büyük sorunlarından biri kayıt dışı ve sigortasız çalıştırılmaktır. Yasalara göre sosyal güvencesi olmadan çalıştırılanlar için hem idari para cezası uygulanır hem de bazı teşviklerden yararlanmaları engellenir.

Sigortalı işe giriş bildirgesini süresinde ya da ilgili şekle ve usule uygun vermeyenler veya internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutuldukları halde bunu yapmayanlar, her bir sigortalı için asgari ücret tutarında idari para cezası öder.

Bu ceza, işe giriş bildirgelerini kendiliklerinden süresi dışında SGK'ye veren işverenlere uygulanır. Ayrıca işe giriş bildirgesinin yasal verilme süresini takip eden 30 gün içinde özel durumlar hariç, kendiliğinden belgeyi verenlere, tebliğ edilecek cezayı 15 gün içinde ödemeleri halinde asgari ücret yerine asgari ücretin dörtte biri oranında ceza uygulanır.

Eğer belgenin verilmesi gereken yasal süre üzerinden 30 günden fazla geçmişse ceza miktarı yine asgari ücret tutarında olur.

Sigortalı işe giriş bildirgesinin vermediği denetim ve kontrolle görevli memurlarca ya da yasal bilgi ve belgelerden anlaşılırsa bu kez her bir sigortalı için asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.

Bir yıl içinde tekrar bildirme verilmemesinin anlaşılması halinde, bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında bu defa her bir sigortalı için asgari ücretin beş katı tutarında idari para cezası gündeme gelir.

KIZIM EMEKLİ MAAŞIMIZI ALABİLİR Mİ?

Ben Emekli Sandığı, eşim SSK emeklisi. 26 yaşındaki kızımız evlenmez ve bir kamu kuruluşunda çalışmazsa, vefatımız halinde kendisine, ikimiz için de maaş bağlanır mı?
Sibel Özekmekçi

Bazı durumlarda sigortalılar veya hak sahipleri aynı anda birden çok gelire ve/veya aylığa hak kazanabilir. 5510 sayılı kanununun 54. maddesine göre ana ve babasından ayrı ayrı aylığa hak kazanan çocuklara, yüksek olan aylığın tamamı, az olan aylığın ise yarısı bağlanır.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.